

26.08.2013

Kj/5

§ 835

Selvitys Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen käynnistämisestä

Pöydälle 26.08.2013

HEL 2012-006256 T 12 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Otteet

Ote

Checkpoint Helsingin
tukiyhdistys ry
Helsingin juhlaviikot

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä selvityksen tiedoksi ja kehottaa Helsingin Juhlaviikkoja yhdessä Checkpoint Helsingin kanssa suunnittelemaan 30.9.2013 mennessä Helsingin Juhlaviikkojen yhteyteen toteutettavan yhteistyön toimintamallin edistämään julkisia visuaalisen taiteen tapahtumia. Samalla kaupunginhallitus päättäneen myöntää Helsingin Juhlaviikoille 200 000 euroa talousarviokohdasta (1 04 02) Käyttövarat, Khn käytettäväksi (projektirakenneosa 1 04 02 00 657) kohdistamiseksi Checkpoint Helsingin hankkeisiin.

Esittelijä

Hyväksyessään vuoden 2013 talousarvion 28.11.2012 (§382) kaupunginvaltuusto kehotti talous- ja suunnittelukeskusta yhdessä Helsingin taidemuseon kanssa tekemään selvityksen Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen mahdollisesta käynnistämisestä.

Talous- ja suunnittelukeskus on käynyt 1.2.2013 keskustelun Helsingin taidemuseon kanssa Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen mahdollisesta organisoimisesta ja käynnistämisestä vuosina 2013-

2014. Helsingin taidemuseo on keskustelun pohjalta lähettänyt 28.2.2013 päivätyllä kirjeellä talous- ja suunnittelukeskukseen Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen organisoitumisesta ja käynnistämisestä taidemuseon näkökulmia ja ajatuksia. Tämän lisäksi Helsingin taidemuseo on käynyt Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen toimijoiden kanssa itsenäisesti keskusteluja 21.8.2012, 18.9.2012 ja 1.2.2013. Yksi Checkpoint Helsingin vuoden 2012 tilaisuuksista järjestettiin Helsingin taidemuseon tiloissa 17.9.2012. Checkpoint Helsingin tukiyhdistys ry. on lähettänyt kaupunginhallitukselle 1.2.2013 päivätyllä hakemuksella 950 000 euron määräraha-anomuksen Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen toiminnan organisoimisen ja käynnistämisen tukemiseksi vuosina 2013–2014.

Checkpoint Helsinki lyhyesti

Checkpoint Helsinki esittäytyy kansainvälistä nykytaidetta tuottavaksi ja esittäväksi organisaatioksi, jonka toimintaa linjaavat vaihtuvat kansainväliset kuraattoriryhmät tuottamalla kaupunkitilaan ja erilaisiin esityspaikkoihin sijoituvia teoksia. Tämä edellyttää kansainvälisiltä taiteilijoilta ja kuraattoreilta verkostoitumista paikallisiin toimijoihin, jotta he pystyvät suunnittelemaan varta vasten Helsingin kaupunkiin toteutettavia uusia teoksia ja tämä edelleen vaatii taloudellista panostusta varsinkin hankkeen käynnistymisvaiheessa. Toteutetuista teoksista ehdotetaan kerättäväksi Checkpoint Helsinki -kokoelma, joihin Helsingin kaupungilla tulisi olemaan etuosto-oikeus nimelliskorvausta vastaan hankkimalla teokset Helsingin taidemuseon kokoelmiin.

Checkpoint Helsingin lähtökohtana on tuottaa jotain uutta ja kehittää Helsinkiä kuvataidekaupunkina sekä saada Helsinkiin kansainvälistä kuvataidetta ja näkyvyyttä. Tarkoituksena on keskittyä korkeatasoiisiin ja nousussa oleviin taiteilijoihin. Checkpoint Helsinki lähtee teoksen elinkaariajattelusta: teoksen prosessi, valmiin teoksen esilläolo ja vastaanotto ja sen tallentaminen kokoelmiin. Teoksen valmistuminen ja esilläolon dokumentoiminen on keskeinen osa Checkpoint Helsingin toimintaa ja edellyttää resursseja mm. asiantuntevaan ja innovatiiviseen suunnittelutyöhön, toteutukseen ja ylläpitoon, jotta dokumentointi tukisi taideteoksen elinkaaren avaamista.

Organisaatiomalli ja toiminta-ajatus

Checkpoint on itsenäinen toimija ja toiminnan organisoimiseksi on perustettu Checkpoint Helsinki tukiyhdistys ry, joka vastaa toiminnan hallinnosta ja taloudesta. Toiminta perustuu verkostoihin ja teostuotannot olisi tarkoitus toteuttaa yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa hyödyntäen heidän Helsingin kulttuurielämän vahvaa

tuntemusta ja samalla myös olemassa olevia resursseja ja tiloja. Checkpoint Helsinki tukiyhdistys ry:n määräraha-anomus hakemuksessa tuodaan esille mahdollisiksi vaihtoehdoiksi teostuotannossa keskittyminen joko tilapäisteoksiin ja tapahtumallisuuteen tai mahdolliseen tiiviimpään yhteistyöhön muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa esimerkkinä Helsingin juhlaviikot tai Helsingin taidemuseo. Hakemuksen mukaan yhteistyökumppaneina voisi olla muut Helsingissä toimivat taidemuseot, Helsingin juhlaviikot, taiteilijaresidenssitoimija HIAP, IHME-nykytaidefestivaali ja Keskustakirjasto.

Talous- ja suunnittelukeskus yhtyy Helsingin taidemuseon näkemykseen siitä, että Checkpoint Helsingillä tulee olla oma selkeä julkisuuskuva. Checkpoint toiminnan tulee erottua Helsingin taidemuseon ja kaupungin muiden kulttuurilaitosten toiminnasta keskittymällä etupäässä tilapäisluonteisiin teoksiin, tapahtumallisuuteen sekä produktiokohtaiseen teostuotantoon.

Helsingin taidemuseon näkökulmasta Helsingin juhlaviikot voisi nousta mahdolliseksi yhteistyökumppaniksi tapahtumaluonteisen profiloitumisen vuoksi ja juhlaviikkojen ajankohtaan liittämisen voisi olla toimiva toimintamalli, joka vahvistaisi kuvataiteen osuutta juhlaviikkojen ohjelmistossa ja lisäisi siten myös kansainvälistä näkyvyyttä.

Helsingin taidemuseon julkisen taiteen toiminta keskittyy pysyviin julkisiin taideteoksiin, jotka ovat pääasiallisesti olleet kotimaisten taiteilijoiden teoksia. Checkpoint Helsingin kokoelmien mahdollinen liittämisen Helsingin taidemuseon omiin kokoelmiin on vaihtoehtona ongelmallinen. Hakemuksessa ei selvästi tule esille mikä on Checkpoint Helsinki -taidekokoelmien suhde Helsingin kaupungin omiin kokoelmiin, kuka Checkpoint Helsinki -kokoelmia hallinnoi ja mitkä ovat Checkpoint Helsinki kokoelmiin liittyvät päätöksentekoprosessit. Mikäli vaihtoehtona on Checkpoint Helsingin kokoelmien liittämisen osaksi Helsingin taidemuseon omia kokoelmia, talous- ja suunnittelukeskus yhtyy Helsingin taidemuseon kantaan siitä, että liittämisen täytyy lähteä taidemuseon omista tarpeista käsin ja se vaatii pitkäjänteistä ja suunnitelmallista yhteistyötä. Päätösvalta Checkpoint Helsingin tuottamien teosten valinnasta ja liittamisestä taidemuseon kokoelmiin tulee Helsingin taidemuseon näkemyksen mukaan olla Helsingin taidemuseolla ja sen johtokunnalla, tai lahjoituksen arvosta riippuen johtokunnalla tai kaupunginhallituksella. Talous- ja suunnittelukeskus pitää kantaa perusteltuna. Tämän tyyppinen laaja yhteistyö vaatii runsaasti tarkkaa suunnittelua, asiantuntemusta, hallintokuntien välistä tiivistä yhteistyötä ja ennen kaikkea riittäviä taloudellisia ja henkilöstöresursseja. Helsingin taidemuseon taloudellinen raami ei mahdollista resurssien kohdentamista näin laaja-alaiseen uuteen toimintaan. Helsingin taidemuseo näkeekin Checkpoint Helsingin

26.08.2013

Kj/5

kansainväliset verkostot ja yhteydet yhtenä mahdollisena yhteistyömuotona Helsingin taidemuseon kanssa, kun kyse on kansainvälisistä julkisen taiteen kilpailuista ja hankkeista.

Talousarvio

Checkpoint Helsingin kustannusrakenne on jaettavissa kahteen osa-alueeseen – organisoituminen, hallinto ja tuotannon tukipalvelut sekä teostuotanto. Organisoituminen, hallinto ja tuotannon tukipalvelut sisältävät perustamiskustannukset, yleiset hallinnonkustannukset henkilöstökuluineen ja tilavuokrineen, kuraattoreiden palkkiot ja matkat, verkkosivut ja tiedotuksen. Teostuotannon kustannukset sisältävät tuotanto- ja materiaalikustannukset taiteilijapalkkioineen, dokumentoinnin ja pedagogiikan kustannukset, open call -projekti -idea haun kustannukset ja luonnospalkkiot, kansainväliset seminaarit ja näyttelytilavuokrat.

Tulorakenne on kustannusrakenteen mukaisesti myös jaettavissa kahteen osa-alueeseen - Helsingin kaupungin toiminta-avustukset ja muut ulkopuoliset rahoituslähteet. Muut ulkopuoliset rahoituslähteet on eritelty seuraavasti: Opetus- ja kulttuuriministeriön harkinnanvaraiset valtionavustukset, Koneen säätiön projektiavustukset ja muiden säätiöiden avustukset.

Checkpoint Helsinki -kuvataidehankkeen toteuttaminen edellyttää pilotti- ja käynnistysvaiheessa vuosien 2013–2014 aikana Helsingin kaupungilta merkittävää perusrahoitusta ja sitoutumista. Checkpoint Helsinki hakee Helsingin kaupungilta toimintansa organisoimiseksi ja käynnistämiseksi 950 000 euroa toiminta-avustusta vuosille 2013–2015. Helsingin kaupungin toiminta-avustusten osuus koko tulorahoituksesta huomattava vuosina 2013–2015. Haettava kaupungin toiminta-avustus kohdentuisi käytännössä toiminnan organisoitumiseen ja käynnistämiseen vuosina 2013 ja 2014. Toiminnan kasvattaminen ja vakiinnuttaminen edellyttää perusrakenteen resurssien kohdentamista ja varaamista myös vuonna 2015. Varsinaisen toiminnan osuus hankkeen kustannuksista jää talousarviossa ao. vuosina suhteellisen pieneksi. Toiminta edellyttää tämän lisäksi jatkuvaa tuotannon kehittämistä ja aktiivista kansainvälistä yhteistyötä, jotta saavutettaisiin kansainvälisesti asetut korkeat tavoitteet ja toiminnan tavoittelemat korkeatasoiset ja mielenkiintoiset kansainväliset taideteokset ja –produktiot, mikä merkitsee edelleen jatkuvaa taloudellista panostusta kattavasti tuotantoon, niiden dokumentointiin, yhteistyöhön ja julkaisuihin.

Hakemuksen tavoitteena on se, että Checkpoint Helsingin toiminta vakiintuisi vuosien 2015–2016 aikana ja rahoitus pohjaa vahvistaisivat kasvaneet ulkopuolisten rahoituslähteiden projektirahoituksen osuudet

26.08.2013

Kj/5

ao. vuosina. Hakemuksesta ei ilmene tarkasti mistä ulkopuolisista rahoituslähteistä toiminta-avustuksia haettaisiin. Hankkeelta puuttuu selkeä pitkäntähtäimen rahoitussuunnitelma. Hakemuksessa ja sen yhteydessä käydyissä keskusteluissa on lähdetty perusolettamuksesta, että hanke edellyttää Helsingin kaupungilta merkittävää perusrahoitusta jatkossakin vuosien 2013–2014 jälkeen.

Helsinki-viikon säätiö/Helsingin juhlat viikot ja Checkpoint Helsinki

Kesäkuussa Helsingin juhlat viikkojen, kaupungin johdon ja talous- ja suunnittelukeskuksen välisen neuvottelun ja tämän selvityksen pohjalta Helsingin juhlat viikot ja Checkpoint Helsinki tulevat kehittämään Helsingissä tapahtuvaa kuvataidetoimintaa toteuttamalla yhteistyössä julkisia visuaalisen taiteen tapahtumia. Tapahtumia toteutetaan erikseen sovittavina ajankohtina, mutta kuitenkin siten, että vähintään yksi tapahtuma vuodessa järjestetään elokuussa Juhlat viikkoajaksi. Hankkeita suunnitellaan aluksi kolmivuotiskaudelle 2013–2015, jona aikana suunnitellaan pidempiaikaisen yhteistyön toimintamallia ja hankkeita.

Helsingin juhlat viikot ostaa tapahtumien toteutuspalvelut Checkpoint Helsinki -organisaatiolta. Tapahtumien sisällöt suunnitellaan ja budjetit rajataan yhteistyössä yksi toimintakausi (kalenterivuosi) kerrallaan ja niistä viestitään erikseen hankekohtaisesti sovittavilla tavoilla. Tapahtumat ovat osa Checkpoint Helsingin taloushallintoa siten, että niille tulee perustaa kirjanpitojärjestelmään oma erillinen kustannuspaikka, johon Helsingin juhlat viikoilla on kirjanpitäjän tai tilintarkastajan välityksellä tarkastusoikeus. Juhlat viikoilla on läsnäolo- ja puheoikeus Checkpoint Helsingin hallituksen kokouksissa, joissa käsitellään yhteisiä hankkeita. Juhlat viikot tai sen henkilökunta ei liity Checkpoint Helsingin kannatus- tms. jäseneksi, jotta yhteistyön osalta ei synny ylittämättömiä eturistiriitaisuuksia.

Helsingin juhlat viikkojen ja Checkpoint Helsingin kuvataidetahtumia rahoitetaan osin Helsingin kaupungin hankerahoituksen turvin kolmen vuoden erityisrahoituksella. Checkpoint Helsingin edellytetään tekevän lisäksi itse omaa varainhankintaa edellä mainittujen tapahtumien sekä mahdollisen muun oman toimintansa rahoittamiseksi. Juhlat viikot suosittelee, että Checkpoint Helsinki järjestää varainhankintansa soveltaen esimerkiksi Juhlat viikkojen parhaita käytäntöjä, Juhlat viikoilla ei kuitenkaan ole Checkpoint Helsingin varainhankintaan panostettavia resursseja. Yritysyhteistyörahoituksen osalta Checkpoint Helsingin tulee huomioida Juhlat viikkojen sponsoreiden toimialarajat.

Checkpoint Helsingissä erityistä on pyrkimys kyseenalaistaa nykytaiteen tuottamisen tapoja ja etsiä puhtaasti sisältölähtöinen, demokraattinen toimintamalli. Yhdistysmuotoiseksi kuluva vuoden

26.08.2013

Kj/5

alussa järjestäytynyt toteuttajakunta on keskittynyt pääasiassa sisältösuunnitteluun ja siltä puuttuu, osin lyhyestä toiminta-ajasta mutta myös toimintavarojen ja toimihenkilöiden puutteesta johtuen, selkeä johtamis- ja hallintojärjestelmä sekä talouden seurantamalli. Näihin Checkpoint Helsingissä panostettaneen vahvasti yhteistyökauden käynnistyessä.

Johtopäätökset

Hankkeessa nähdään mahdollisuuksia kehittää Helsinkiä kuvataidekaupunkina ja saada Helsinkiin kansainvälistä kuvataidetta ja näkyvyyttä. Helsingin taidemuseon näkökulmasta ja kesäkuussa Helsingin juhlaviikkojen, kaupungin johdon ja talous- ja suunnittelukeskuksen välisen neuvottelun ja tämän selvityksen pohjalta Helsingin juhlaviikot nousi mahdolliseksi yhteistyötahoksi tapahtumaluonteisen profiloitumisen vuoksi vahvistaen samalla kansainvälisen kuvataiteen osuutta juhlaviikkojen ohjelmistossa. Rahoituspäätöksen tueksi Checkpoint Helsingille tulee luoda vielä selkeämmät toiminta-, rahoitus- ja päätöksentekomallit. Lisäksi tulee määrittää Helsingin kaupungin Helsingin juhlaviikoille osoittama toiminta-avustusten tarkka määrä vuosina 2013–2015 ao. hankkeeseen osallistumiseksi ja varmistaa ulkopuolisten rahoituslähteiden sitoutuminen ao. hankkeeseen ko. vuosiksi. Helsingin juhlaviikkojen tulee voida arvioida Checkpoint Helsinki -hankkeen onnistumista vuositasolla. Checkpoint Helsingin tulee tehdä toiminnastaan kokonaisvaltainen selvitys. Tämän arviointi olisi mahdollista toteuttaa lausuntokierroksella, jossa hankkeen kannalta olennaisimmat hallintokunnat (lauta- ja johtokunnat) arvioivat hankkeen tuloksia oman toimintansa kannalta. Mahdollisesta jatkorahoituksesta päättäminen tulee tapahtua hankkeesta saatujen kokemusten ja arvioiden perusteella noudattaen kaupungin strategiaohjelmaa 2013–2016 ja sen talouden tasapainotavoitteita.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Checkpoint Helsingin tukiyhdistyksen kirje
- 2 Checkpoint Helsinki-esitys
- 3 Esiselvitys
- 4 CPH päivitetty talousarvio 25.4.2013.pdf
- 5 CHP taidemuseon kommentit taskelle_28 2 2013.pdf

26.08.2013

Kj/5

Otteet

Ote

Checkpoint Helsingin
tukiyhdistys ry
Helsingin juhlaviikot

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

Talpa
Helsingin taidemuseo